

3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 // Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

4. Індиченко С.П., Гопачук В.С., Дзера О.В., Савченко Л.А. Сімейне право: навчальний посібник для студентів юридичних вузів та факультетів // Київ, Вентурі, 1997. – 272 с.

### **Цивільно-правова відповідальність у сфері донорства органів та інших анатомічних матеріалів та репродуктивних клітин**

**Губський О.В.,** ад'юнкт кафедри цивільно-правових дисциплін ННІПП НАВС

На сьогоднішній день в медицині існує стрімкий розвиток у сфері донорства органів та інших анатомічних матеріалів та репродуктивних клітин. В сфері донорства органів та інших анатомічних матеріалів та репродуктивних клітин існує низка питань біологічного та правового характеру. Необхідність у досконалій правовій базі пов'язана переліком із особливим правовим становищем людини і неписаним специфікою відносин між ними, яка полягає в пішому праві на життя для кожного з них, а також поняття та значення відповідальності яка настає за їх порушення.

Метою нашого дослідження є аналіз діючого законодавства та надання пропозицій щодо розуміння та покращення законодавства в питаннях пов'язаних з цивільно-правовою відповідальністю у сфері донорства органів та інших анатомічних матеріалів та репродуктивних клітин.

Законодавчу базу в питаннях пов'язаних з цивільно-правовою відповідальністю у сфері донорства органів та інших анатомічних матеріалів та репродуктивних клітин складають безліч законних та підзаконних нормативно-правових актів, зокрема: Конституція України [1], Цивільний кодекс України [2], Закон України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людини» від 16 липня 1999 року № 1007-XIV [3], Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19 листопада 1992 року № 2801 XII [4], Накази Міністерства Охорони здоров'я: «Про затвердження нормативно-правових актів з питань трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів людині» від 4 травня 2000 р., «Про затвердження нормативно-правових документів з питань трансплантації» від 25 вересня 2000 р., «Про регламентацію трансплантаційної служби України» від 24 травня 2004 р.

Питання цивільно-правової відповідальності у сфері донорства органів та інших анатомічних матеріалів та репродуктивних клітин на сьогоднішній день є дуже актуальним. Це зумовило цікавість до цих проблем з боку медичних працівників, юристів та науковців зокрема Болотіна Н.Б. [5] та Сенюта І.Я. [7].

В умовах правових перетворень у галузі регулювання медичної діяльності цивільно-правова відповідальність набуває особливого значення. У даному випадку переважає відновлювальна функція юридичної відповідальності коли цивільно-правові чини лічать на свідомість і повільно медичних працівників та спрямовані на приведення до нормального стану як правового статусу пацієнта і медичного закладу так і медичних правовідносин в цілому [6 с. 211].

На жаль законодавство не встановлює цивільно-правової відповідальності конкретно у сфері донорства органів та інших анатомічних матеріалів та репродуктивних клітин. Проте аналізуючи загальні вищезазначені положення цивільно-правової відповідальності в медичній діяльності можна зрозуміти яка може бути відповідальність сфері донорства органів та інших анатомічних матеріалів та репродуктивних клітин. На даний час у нашій державі відповідальність сфері донорства органів та інших анатомічних матеріалів та

репродуктивних клітин чітко визначається лише у Кримінальному кодексі України.

Отже, на сьогоднішній день існує необхідність більш диференційованого підходу до суспільно небезпечних діянь, пов'язаних із трансплантацією [5, с. 204]. Чітко і повно сформульовані правові норми здатні безпосередньо впливати на діяльність медичних працівників і бути засобом забезпечення дотримання прав і свобод людини у сфері медичного обслуговування, полегшуючи вихід із складних ситуацій і запобігаючи вчиненню злочинів лікарями та іншими особами медичного персоналу. Умовами виникнення правових відносин між реципієнтом і трансплантологічним стаціонаром є юридичні факти – волевиявлення хворого і згода медичної установи з подальшим укладенням договору щодо надання медичних послуг у вигляді трансплантації.

Отже, щоб визначити цивільно-правову відповідальність за порушення законодавства в сфері необхідно законодавчо закріпити межі припустимості трансплантації чітко визначити момент настання смерті й час із настанням якого можна вилучити трансплантат установити перелік осіб котрі можуть бути донорами та реципієнтами, врегулювати відносини між ними та лікарем.

*Список використаних джерел:*

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України, 1996. - № 30. – с. 141;
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України, - №№ 40-44. - с.356)
3. Закон України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині» від 16 липня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України, 1999. — № 41.- с. 3.
4. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Прийняті 19 листопада 1992 р. // Відомості Верховної Ради України, 1993. – № 4. – с. 19;
5. Болотіна Н. Б. та ін.; Сучасне українське медичне право / за заг. ред. С. Г. Стеценка — К : Атіка 2010 — 495 с.
6. Медичне право України : зб. нормативно-правових актів / упоряд. і наук. ред. Н. Б. Болотіна. — К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2001.- 412 с.
7. Сенюта І. Я. Право людини на охорону здоров'я та його законодавче забезпечення в Україні (загальнотеоретичне дослідження): Автореф. дис.. канд. юрид. наук: 12.00.01 / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Л., 2006. — 16 с.

### **Цивільно-правова відповідальність у контексті страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів**

**Зубкова Л.А.**, ад'юнкт кафедри цивільного права та процесу НАВС  
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, професор *Пилипенко С.А.*

При розгляді проблематики цивільно-правового регулювання страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів важливо комплексно розглянути питання цивільно-правової відповідальності в цілому, її поняття, характерні ознаки і види, що дозволить більш ґрунтовно визначити природу вказаного виду страхування та його особливості.

Так, у науці цивільного права існують різні погляди на природу і сутність цивільно-правової відповідальності. Так, цивільно-правова відповідальність – один з видів юридичної відповідальності і визначається як санкція за правопорушення, наслідок, передбачений нормою права на випадок її недотримання, – такої думки дотримуються багато авторів.